

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänestyskannattajia, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publishing Co. kustantamana.

TILAUSHINNAT - YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huoneisto sijaitsee 10nnen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365. Ilmoitus hinta 50 senttiä tuomalta kerran. Naimattomuudesta \$1.00 ensimmäiseltä tuomalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta kerralta.

TOIMITUS:
Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	80
Uudistuksia	14
Katkennut	57

KATSAUKSIA

Seattlen perhepalvelijattaret vaativat korjauksia oloihinsa.

Seattlen perhepalvelijattarien unioni (Domestic Workers Union) suunnittelee ruveta vaatimaan lainlaadinnallista määrittelyä perhepalvelijattarien työpäivän pituuden, palkkojen ja olosuhteiden suhteen. Samalla alkaa kun melkein kaikki muut työlliset tekevät vain kahdeksan tunnin työpäivää, saavat perhepalvelijattaret työskennellä 10-14 tuntia päivässä. Seattlen muiden naisten työllisten palkat ovat hiukan kohonneet, josta nähtävää on, että perhepalvelijattaret vaativat korjauksia oloihinsa. Samalla alkaa kun melkein kaikki muut työlliset tekevät vain kahdeksan tunnin työpäivää, saavat perhepalvelijattaret työskennellä 10-14 tuntia päivässä. Seattlen muiden naisten työllisten palkat ovat hiukan kohonneet, josta nähtävää on, että perhepalvelijattaret vaativat korjauksia oloihinsa.

RINTAMATARKASTUKSIA

Pari viikkoa sitten lupasin antaa laiskureille ja huolettomille tilaisuuden korjata huolimattomuutensa Toverittaren levittämisen ja tilaamisen suhteen, ennenkuin tuon heidän toimetttömyytensä toimivien toveriä ja osastojen nähtäväksi.

Eräs sisko idästä kirjotti pari kuukautta sitten ja kehäsi oikein uhmaten, että kyllä he sielläpäin tekevät voitavansa Toverittaren levittämisen, vieläpä uskoi siellä tehtävän enemmän kuin muualla. Näyttää, että hän ja toiset tilaajat ovat yrittäneet pitää puheensa, sillä tilauksia on tullut sieltäpäin koko runsaasti. Tuo sisko tietysti halusi heittää taisteluhanikkaan keskivaltioiden ja länsivaltioiden naisille, vaan he eivät ole edes välittäneet ottaa sitä vastaan ja ryhtyä kamppailuun.

Keskivaltioiden on aina oltu peräti häisköjä ja huolettomia Toverittaren levittämisen suhteen ja yleensä naisten järjestämisenkin suhteen, niin, että eritoten minnesotalaisille ja michiganilaisille pitäisi antaa erikoinen kotiripitys, eikä vain yksi, vaan useampia. Eritoten on minuakin vuosikausia jurppinut se huolettomuus, jota Minneapolisin sosialistiset ovat kaiken aikaa osottaneet Toveritarta kohtaan. Sieltä ei ole vuosikausiin kirjoitusta, ei edes vanhaa ompeluseuran raporttia, Toverittareissa. Joka ei tietäisi, niin luulisi, että siel-

keskimäärässään \$40.00 kuukaudelta, tämistä varten, jota he saavat siltäkin huolimatta, että perhepalvelijattarista on puute. Seattlessa on noin 2,000 perhepalvelijattaria ja jos he kaikki liittyvät yhteen unioniin, saavat he varmasti joitakin parannuksia aikaan oloihinsa ja palkkoihinsa.

Seattlen työväen keskusneuvoston naisorganisaation puolesta Miss Blanche Johnson huolehtii palvelijattarien järjestämisestä. Unioni pitää kokouksiaan Labor Tempelillä huoneessa no. 104. Tytöt, jotka haluavat kirjottautua unioniin, voivat käydä sanotussa huoneessa joka päivä, paitsi sunnuntaina. Emme tunne tarkemmin tuota unionia, mutta koska sen järjestämisestä johtaa työväen keskusneuvosto, niin Henee se "all-right". Suomalaisen palvelijattarien olisi yhdyttävä siihen ja otettava osaa asioiden pohtimiseen. Se tapahtuu aivan hyvin tulkin avulla.

A. F. of L. ei tunnusta naisten tas-arvoisuutta.

Liiton äskettäin päättyneessä kokouksessa kumottiin naisten tulojen tehti ehdotus, että liiton toimien panevaan komiteaan valittaisiin 13 jäsentä, joista kaksi tulisi olla naisia. Liiton vanhoilliset jäsenet noudattavat yhä tarkalleen Paavaliin oppia, että mies on valmon päätä ja he pidättävät itselleen ylimmän määräämävallan niinkin asioihin, jotka koskevat naisia.

Eiköhän kunnallinen jässälii olisi hyvään tarpeeseen?

Chicagoissa on ollut aikamoista skandaalia sen tähden, että jäsen hinta on nostettu \$10.00 tonni. Luonnollinen jäsi, jota saadaan järjestyksessä maksaa kaikkine kustannuksineen ainoastaan 60 senttiä tonni ja keinojäsen maksaa 100 senttiä keskimäärin \$1.06 tonni, vaan ennenkuin jäsi joutuu perheiden jääkaappiin, maksaa se \$10.00 tonni, joten sen kulettamisen ja käsittelemisen lisää sille \$6.00 hintaa. Työläisperheiden joiden ei mitenkään kannata maksaa \$10.00 kuukaudessa jästä, täytyy olla ilman tuota välttämätöntä tarviketta, sillä aikaa, kun jotkut keinotellijat käärivät suuria rahoja sen takia, että heillä on hevosiä, jääsahoja ja joku lautakoppi jäässäliity-

Nurinaa ja vastalauseita kuuluu kaikkialta

sen johdosta, kun elintarvehallinto ei määrittele vehnän vastikkeiden rajaintoja, vaan sallii kauppiaitten ja keinoittelijain pitää rukiin, kauran, riisin ja muiden vehnän vastikkeiden hintoja kaksin, jopa kolminkertaisina kuin vehnä. Miksi ei näiden rajaintoja määritellä? Vastikkeiden hintojen nousu on varsinkin länsirannikon valtioissa aivan huimaava. Auttaisikohan perheenejäsentien joukkoprotestit herra Hooveria huomauttamaan, että minkään elintarpeen kustannuksella ei saisi sallia keinotella?

Kunnallinen myyntihalli Vancouveriin, B. C., Can.

Kaupungin myyntihallista (City Market) tulee myytäväksi suoraan kuluttajille kaikenlaisia hedelmiä, kasviksia ja karjantuotteita niin alhaisista hinnoista kuin mahdollista. Tuotteet ostetaan suoraan tuottajilta ja myydään niin pienellä voitolla, että kaupunki saa ainoastaan laitoksen yöspito-kustannukset.

Amerikan naisten ammattunio liitto on päättänyt kukistaa New Yorkin senaattorin Elon R. Brownin, hänen pyrkimässään uudelleen senaattoriksi. Senaattori on katkerin nais- ja lapsityöläisten suojeluskunnan vihaja ja on tehnyt häikäilemättä kaikkensa niiden kumoamiseksi. Liitto aikoo lähettää kaksi naispuoluja jäsentä mään työläisille senaattorin vaalipiirissä herran "ansioita" kapitalistien edustajana. Ehkäpä naisten liitto tuolla toimenpiteellä onnistuu kukistamaan Brownin ja saamaan hänen tilalleen jonkun vähemmän katalan pervarin, sillä todellista työväen edustajaa ei sanottu liitto kuitenkaan tule erikoisemmin suosimaan.

Kirjeitä

SOUTH PORKUPINE, ONT., CAN.

Pyydän täten Toverittaren toimistusta ilmoittamaan että olenkin minä milloinkaan ollut Toverittaren kirjjeenvaihtaja eli koskaan tähän lehteen kirjottanut. Toveriuudella.

SETH ELM.

Tov. S. Elm ei ole kirjottanut niitä kirjeitä sieltä. — Toim.

ABERDEEN, WASH.

Viime kokouksessaan päätti osastomme, m.m. laittaa liitä pöytävoimistelusalini, josta siten saamme luokkahuoneen koululaisillemme. Mrs. Talo on lupautunut toiseksi opettajaksi, joten nyt saamme jakaa lapset kahteen osaan ja siten pääsemme paremmin eteenpäin, sillä kun on viltti- ja kymmentä oppilasta, ei yksi opettaja pääse kahdessa tunnissa pöytävoimistukseen.

Ompeluseuraankin näyttää tulleen hiukan lisävoimaa. Oli viime torstaina jo saapunut kolme miestäkin. Ja niin he tykkäsivät käynnistää, että päättivät tästä lähtien joka torstai tulevana, Miksi ei sitten naiset tulisi? Mutta tulevatko he ompelemaan valko kahville ainoastaan, sitä en muistanut kysyä.

Oliäskohan se todella puhumisen arvoista? Joukko Aberdeenin suomalaisia teki niin sanottu "perhe-piknekin" tässä joku viikko sitten. Joukkueessa oli kolmattakymmentä henkeä. Otimme syömiset ja juomiset tällaisesta osuuskapasta ja kuten tavallista lähti ajaja tov. Enbom niitä viemään piknekkipalkalle. Ja kun autossa oli kylliksi tilaa, panimme sinne pannut, padat ja astiat, vieläpä ihmisliikkeen niin paljon kuin sisälle mahtui ja niin ajaa hyräytettiin neljä mailia ulos kaupungista. Mutta siitäkös on riittänyt juttua jollakin sivustakatselulla. Tekisipä mieleni kysyä niiltä, jotka asian paremmin ymmärtävät: olisiko se rikos, että ajaja otti mukaansa ihmisliikettä kun hän vei tavaroita? Olen aivan varma, että vaikka me tehtäisiin miltä porvarilliselta liikkeeltä ne ostokset, niinkin suuret kuin piknekkioستokset olivat, vievät ne tavarat, sekä astiat, vieläpä osan ihmisliikkeen pe-

lä ei naisia olekaan, vaikka jollainkin käy suomalaisella sosialistihallilla, tulevat he sinne tanssin tai piirileikin perässä. Minneapolisin työläistyöille tavattiin aina ennen nauraa siitä, että heidän leukansa oikein naskaa kun he joutuvat purupihkalle sillä aikaa kun he odottavat haalilla ohjelman loppumista, jonka jälkeen menttiin piirileikkiä. Niillekään muutamille kymmenille haalilla piirileikissä kävijöille ei ole saatu menemään Toveritarta. He ovat siis edelleenkin samaa järjestyntöntä, mistään välittämättöntä joukkoa kuin ennenkin.

Vakavasti puhuen, osottaa se kerrassaan anteekiantamatonta velttoutta, että Minneapolisin menee ainoastaan 48 Toveritarta. Mitä virkaa on sosialistiosastollilla, jos ne eivät koeta tehdä agitatorinimitystä paikkakuntansa työläisten keskuudessa? Minneapolisissa ympäröivät suuret farmikylät, joista siirtyy joka vuosi suuret joukot tyttöjä Minn. Nämä keskiikäisessä henkisessä pimeydessä kasvatetut tyttö-parat ovat oikein isäntien mieleisiä orjia: tietämättömiä mistään järjestymisperiaatteista, tottuneita kovaan työhön, nöyriä ja alistuvaisia; he eivät valita pitkiä päiviä, sillä tekivätän he farmillakin 16-tuntisia päiviä; he eivät valita pienistä palkoista, sillä se sotisi heidän kasvatus-taan vastaan, että ruveta kapinoimaan. Jos missään näiden tällaisten työläisnaisten keskuudessa olisi tehtävä väsymättömiä kasvatustyötä. Jos kenelle pitäisi saada työväen kirjallisuutta ja sanomalehtiä, niin juuri näiden tyttöjen keskuuteen, joiden ai-

noa hengen ravinto on inhottavat roskaromaanit ja Auttaja.

Että Minneapolisin menee vain 48 Toveritarta vaikka sinne voisi mennä vähintään 600, osottaa paremmin kuin mikään, että suomalaisen sosialistiosaston taholta on löyty surkeasti laimin kasvatusta- ja agitatorinimitys näiden työläisnaisten keskuudessa. Minneapolisissa on ollut s. s.-osastokin jo lähes 15 vuotta ja aivan heidän haalinsa nurkan takana on satoja järjestymättömiä työläisiä. Kuinka siellä on ollenkaan voitu sivuuttaa niin tärkeä työmaa, joka osastokkin aivan ympäröi? Näiden työläistyttöjen hyvä taloudellinen asema ei suinkaan hidastuta järjestymishengen juurtumista heihin, jos sitä vain heihin vähänkin istutetaan, sillä tuskinpa missään maksetaan naisille niin alhaisia palkkoja ja teetetään työtä niin kurjissa olosuhteissa kuin Minneapolisissa. On turhaa väittää etteikö heitä saa yhtymään työväenjärjestöihin. Onhan Chicagon teurastamoissa työskentelevät slaavilaiset naisetkin perustaneet unionin, eivätkä he ole välistuneempia kuin nämä Minn työläisnaisetkaan. Minneapolisin suomalaisille työläisnaisille on vaan osotettava heidän asemansa kurjuus ja sen parantamiseksi, miskaikoin, sekä tehtävä selväksi luokkataistelu ja sen päämäärä, ja he oppivat niitä ymmärtämään kuten kaikki muutkin ihmiset. Mutta yksi tai kaksi keskustelua ei heistä tee luokkatietoisia. Heille on saatava menemään työväenlehtiä, ennen kaikkea työläisnaisten oma lehti Toveritar. Toivottavasti Minneapolisin s.